

PNEIMOKOKU INFEKCIJA

Slimību profilakses un kontroles centrs

Pneimokoku infekciju izraisa baktērija (*Streptococcus pneumoniae* jeb pneimokoks), kas organismā iekļūst caur elpceļiem.

Pneimokoki var izraisīt gan salīdzinoši vieglas saslimšanas, gan ļoti smagas saslimšanas, kuru rezultātā var iestāties nāve.

Kā var saslimt ar pneimokoku infekciju?

Pneimokoki no cilvēka uz cilvēku izplatās cieša kontakta ceļā gan **ar gļotādu sekrētiem**, gan **gaisa pilienu ceļā**. Saslimt var, **kontaktējoties ar cilvēkiem**, kuri ir **slimi ar pneimokoku infekciju** un cilvēkiem, kuri ir **baktērijas nēsātāji**, bet kuriem nav slimības simptomu (**pneimokoki bieži ir sastopami arī veselu cilvēku augšējos elpošanas ceļos**).

Ar pneimokoku infekciju var saslimt jebkurā vecumā, bet visaugstākajam riskam saslimt ir pakļauti **bērni līdz 2 gadu vecumam** un **pieaugušie pēc 65 gadu vecuma**. Cilvēks var būt **uzņēmīgāks pret pneimokoku infekciju**, ja **slimo ar gripu, hronisku plaušu slimību, ir smēķētājs vai slimo ar kādu hronisku saslimšanu, piemēram, leikēmiju, HIV vai multiplo mielomu**.

Kā izpaužas pneimokoku infekcija?

Pneimokoku infekcijas simptomi bieži vien nav atšķirami no citu baktēriju vai vīrusu izraisītu infekcijas slimību simptomiem.

Cigarešu dūmi paaugstina risku saslimt ar pneimokoku infekciju, tāpēc - nesmēķē un izvairies no atrašanās cigarešu dūmos!

Biežākās pneimokoku izraisītās slimības

Vidusauss iekaisums (otīts) – visbiežāk attīstās pēc saslimšanas ar vīrusu izraisītu infekcijas slimību. **Tā simptomi ir:**

- auss sāpes;
- sarkana, pietūkusi bungplēvīte;
- drudzis;
- miegainība.

Pneimonija – bieži seko pēc vīrusu izraisītas saslimšanas, tā sākas pēkšņi un **galvenie simptomi ir:**

- produktīvs klepus;
- drudzis;
- sāpes krūtīs.

Meningīts (galvas smadzeņu un muguras smadzeņu apvalka infekcija). **Tā simptomi ir:**

- stīvs kakls;
- drudzis;
- galvassāpes;
- sāpes, skatoties uz spožu gaismu;
- apjukums.

Pneimokoku bakterēmija un sepse.

Komplikācijas

Visbiežāk pneimokoku infekcija **norit vieglā formā**, tomēr dažkārt tā var izraisīt **ilgtermiņa veselības problēmas** kā **konjunktivīts, vidusauss un deguna blakusdobumu iekaisums, bronhīts**, kā arī smagākas slimības: **pneimonija, meningīts, sepse**, retos gadījumos – **sirds bojājums** (endokardīts, perikardīts), **kaula smadzeņu iekaisums** (osteomielīts) un **miksto audu infekcija** vai pat **nāve**.

Ārstēšana

Pneimokoku infekcijas izraisīto saslimšanu ārstēšanā lieto antibiotikas, sekojot ārstējošā ārsta norādījumiem.

Vakcinācija

Vakcinācija pret pneimokoku infekciju ir visefektīvākā aizsardzība. Atbilstoši Vakcinācijas kalendāram vakcinācija pret pneimokoku infekciju sastāv no 3 potēm – 2 mēnešu vecumā, 4 mēnešu vecumā un 12-15 mēnešu vecumā.

Lai gan vakcinācija nepasargā no saslimšanas ar pneimokoku infekciju, taču inficēšanās gadījumā vakcinācija palīdz to pārslimot vieglākā formā.

Vakcinēties īpaši ieteicams:

- bērniem līdz 2 gadu vecumam;
- cilvēkiem, kuri ir sasnieguši 65 gadu vecumu;
- pieaugušajiem un bērniem, kuri pieder riska grupai (slimo ar hroniskām elpceļu un sirds – asinsvadu slimībām, nieru un asins slimībām, vielmaiņas traucējumiem, kuriem ir novājināta imunitāte, centrālās nervu sistēmas saslimšanas);
- cilvēkiem, kuriem ir cieša saskare ar pneimokoku infekcijas izraisītu saslimšanu slimniekiem (piemēram, medicīnas darbiniekiem, sociālās aprūpes centru darbiniekiem, utt.);
- smēķētājiem;
- ja iepriekš ir pārslimota kāda pneimokoku izraisīta saslimšana.

Reakcija pēc vakcinācijas

Pēc vakcinācijas var novērot tādas blakusparādības kā ēstgribas zudums, uzbudināmība, miegainība, drudzis (temperatūra līdz 39°C), sāpes, apsārtums un pietūkums injekcijas vietā. Šīs reakcijas pāriet dažu diennakšu laikā.

Ja ārsta padoms nepieciešams ārpus Tava ģimenes ārsta darba laika, zvani uz Ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni – 66016001.

Tālruņa darba laiks: darba dienās no plkst. 17.00 līdz 8.00, bet brīvdienās un svētku dienās – visu diennakti.

Plašāku informāciju par infekcijas slimībām, vakcināciju un profilaksi meklē **www.spkc.gov.lv**, kā arī pie sava ģimenes ārsta.